

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/628/2015
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/PS/87/2014

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 28. 3. 2014 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu navrhovatele, ■■■, zastoupeného na základě plné moci ze dne 23. 9. 2013 JUDr. Stanislavem Dvořákem, advokátem Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o., se sídlem Oasis Florenc, Pobřežní 394/12, 186 00 Praha 8, evid. č. ČAK 8715 (dále jen „Navrhovatel“), proti instituci Expobank CZ a.s., IČO 148 93 649, se sídlem Vítězná 126/1, 150 00 Praha 5, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 476 (dále jen „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o náhradu škody ve výši 110.273.300 Kč s příslušenstvím, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Návrhem na zahájení řízení před finančním arbitrem se Navrhovatel proti Instituci domáhá náhrady škody ve výši 110.273.300 Kč s příslušenstvím, kterou Instituce způsobila tím, že neoznámila podle § 18 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon proti praní špinavých peněz“), podezřelý obchod Ministerstvu financí, současně porušila obecnou prevenční povinnost předcházet škodám podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do dne 31. 12. 2013 (dále jen „zákon č. 40/1964 Sb.“), a neposkytovala Navrhovateli své služby s vynaložením odborné péče.

Instituce změnila v průběhu řízení ke dni 15. 10. 2014 obchodní firmu z LBBW Bank CZ a.s. na Expobank CZ a.s.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel s Institucí uzavřel dne 2. 6. 2008 smlouvu o běžném účtu (dále jen „Smlouva o běžném účtu“), na základě které zřídila Instituce Navrhovateli účet č. ■■■ (dále jen „Účet“). Nedílnou součástí Smlouvy o účtu jsou podle jejího čl. 2 odst. 1 všeobecné

obchodní podmínky. Navrhovatel podpisem Smlouvy o účtu potvrdil, že aktuálně platné znění všeobecných obchodních podmínek obdržel, seznámil se s nimi, obsahu porozuměl a souhlasí s ním.

Instituce předložila všeobecné obchodní podmínky, které nabyly účinnosti dne 1. 2. 2007, a byly tedy účinné ke dni uzavření Smlouvy o účtu. Podle čl. 44 odst. 2 těchto podmínek „[b]anka (tedy Instituce) si vyhrazuje právo VOP a [s]azebník příležitostně jednotlivě doplňovat a měnit. Klienti (tedy i Navrhovatel) budou o každé případné změně informováni alespoň 30 dnů přede dnem nabytí účinnosti změny oběžníkem nebo jinými vhodnými prostředky. Nebudou-li proti změně do 20 dnů od doručení takového oznámení vzneseny [k]lientem písemné námitky, platí, že [k]lient se změnou souhlasí.“ Podle názoru finančního arbitra nelze než toto ustanovení vykládat tak, že Instituce může doplňovat nebo měnit jednotlivé články nebo celé všeobecné obchodní podmínky, avšak tyto změny nabývají účinnosti vůči Navrhovateli nejdříve jejich doručením Navrhovateli, neboť podle § 45 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb. platí, že projev vůle působí vůči nepřítomné osobě od okamžiku, kdy jí dojde.

Instituce učinila součástí návrhu na zahájení řízení všeobecné obchodní podmínky s účinností ode dne 17. 9. 2008, s účinností ode dne 1. 8. 2009, s účinností ode dne 1. 11. 2009 a s účinností ode dne 1. 1. 2014. Instituce však nedoložila, že by všeobecné obchodní podmínky měnila způsobem dohodnutým nebo že by se citované všeobecné obchodní podmínky staly součástí Smlouvy o účtu jiným způsobem (např. dohodou smluvních stran). Finanční arbitr považuje za rozhodné pro tento spor znění všeobecných obchodních podmínek účinných ode dne 1. 2. 2007 (dále jen „Všeobecné podmínky“).

Finanční arbitr nejprve zkoumal, zda jsou splněny procesní podmínky řízení. K procesním podmínkám řízení náleží i věcná příslušnost finančního arbitra, kterou finanční arbitr zkoumá kdykoli v průběhu řízení, a to i v případě, že námitka nepřislušnosti není žádným z účastníků řízení vznesena. Nedostatek příslušnosti finančního arbitra je neodstranitelnou překážkou řízení. Pokud finanční arbitr dospěje k závěru, že není příslušný v rozhodování sporu, řízení podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 9 písm. a) téhož zákona zastaví.

V tomto případě však vznesla námitku nepřislušnosti v průběhu řízení Instituce, když namítá, že výklad ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi podaný Navrhovatelem, který rozšiřuje působnost finančního arbitra na projednávaný spor, je výkladem extenzivním, v oblasti veřejného práva nepřípustným, který nepřiměřeně omezuje právo Instituce na spravedlivý proces.

Instituce tvrdí, že finanční arbitr je jako specializovaný a nezávislý správní orgán příslušný k rozhodování sporů pouze v zákonem taxativně vymezených případech uvedených v § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Pod písm. a) tohoto ustanovení je příslušnost finančního arbitra dána pro spory mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb. Přestože zákon o finančním arbitrovi neobsahuje výslovný odkaz na zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), podle Instituce měl zákonodárce v úmyslu omezit příslušnost finančního arbitra právě na spory týkající se platební služby ve smyslu zákona o platebním styku. Instituce se domnívá, že povinnosti Instituce stanovené zákonem proti praní špinavých peněz, nespádají mezi platební služby vymezené zákonem o platebním styku.

Instituce argumentuje, že zákon proti praní špinavých peněz stanoví povinnosti fyzických a právnických osob, mimo jiné poskytovatelů platebních služeb, při uplatňování opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu spočívající zejména v monitoringu transakcí a oznamovací povinnosti vůči správnímu orgánu dohledu, tj. Ministerstvu financí,

zatímco zákon o platebním styku upravuje přímo vztahy poskytovatelů platebních služeb a uživatelů platebních služeb,

Instituce se domnívá, že by měl finanční arbitr v případě pochybností o své působnosti postupovat v souladu se zákonem a jeho mezích, respektovat základní zásady ústavního pořádku České republiky, zejména čl. 2 odst. 3 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“) a čl. 2 odst. 2 zákona č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základní práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Listina“), volit restriktivní výklad ustanovení § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a pro absenci výslovného odkazu zákona o finančním arbitrovi na zákon proti praní špinavých peněz vyslovit svou nepřislušnost a přenechat rozhodování předloženého sporu obecným soudům. Na podporu svého tvrzení odkazuje Instituce na nálezný finančního arbitra č. P2/1/2004 ze dne 30. 6. 2004.

Instituce dále namítá, že v důsledku extenzivního výkladu dochází k neoprávněnému zásahu a omezení práv Instituce na spravedlivý proces, a to zejména práv zaručených v čl. 38 Listiny základních práv a svobod ČR.

Instituce upozorňuje, že pozice Navrhovatele v řízení před finančním arbitrem je v porovnání s řízením před obecnými soudy značně usnadněna, neboť řízení před finančním arbitrem je ovládáno zásadou vyšetřovací v souladu s § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi. Instituce dále poukazuje, že řízení před finančním arbitrem není žádným způsobem zpoplatněno, což Instituce považuje za jeden z hlavních důvodů, proč Navrhovatel podal návrh právě k finančnímu arbitrovi. Zákonné časové omezení řízení před finančním arbitrem je důvodem, proč je Instituce přesvědčena o nevhodnosti tohoto řízení pro projednávaný případ, a to z důvodu jeho složitosti, jakož i částky, pro kterou je spor veden. Konečně Instituce také poukazuje na to, že je oproti řízení před obecnými soudy značně znevýhodněna vzhledem k povinnosti finančního arbitra uložit Instituci pokutu podle § 17a zákona o finančním arbitrovi v případě, že finanční arbitr vyhoví Navrhovateli.

Finanční arbitr se zabýval nejprve otázkou, zda předložený spor je sporem mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb podle § 1 odst. 1 písm. a) ve spojení s ustanovením § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi.

Zákon o platebním styku výslovnou definicí pojmů poskytovatel platebních služeb a uživatel platebních služeb nedefinuje. Jako poskytovatele a uživatele označuje ustanovení § 74 odst. 1 zákona o platebním styku smluvní strany ze smlouvy o platebních službách. Pojmovým znakem každé smlouvy o platebních službách je závazek poskytovatele platebních služeb k provádění neurčitých platebních transakcí, případně k provedení jednorázové platební transakce.

Platební transakcí se podle § 2 písm. a) zákona o platebním styku rozumí vložení peněžních prostředků na platební účet, výběr peněžních prostředků z platebního účtu nebo převod peněžních prostředků.

Pro tento projednávaný případ, podle čl. 12 odst. 1 Všeobecných podmínek „[d]ispozice s účtem může probíhat formou hotovostních nebo bezhotovostních operací ...“. Podle čl. 12 odst. 3 Všeobecných podmínek „[k]lient, jako majitel účtu, je oprávněn nakládat s účtem a disponovat s prostředky na účtu bez jakýchkoli omezení v souladu s těmito VOP až do výše [d]isponibilního zůstatku“.

Smlouva o účtu je rámcovou smlouvou o platebních službách ve smyslu § 74 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku, neboť Instituce se zavázala provádět pro Navrhovatele platební transakce ve smlouvě předem neurčené.

Instituce nepopírá, že se jedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb, namítá však, že se nejedná o spor při poskytování platebních služeb. Finanční arbitr se ztotožňuje s Institucí v tom, že *„finanční arbitr je v každém případě povinen zkoumat, zda daný spor je sporem při poskytování platebních služeb tak, jak byly tyto služby definovány zákonem o platebním styku“*.

Instituce se odvolává na nálezy finančního arbitra P2/1/2004 ze dne 30. 6. 2004, z něhož cituje: *„Finanční arbitr není nadán jinou pravomocí než tou, která je uvedena v citovaném § 1 zákona č. 229/2002 Sb. a nemůže se zabývat event. porušením jiných předpisů či práv než těch, která jsou v uvedeném ustanovení citována, jinak by došlo k překročení pravomoci finančního arbitra.“* Instituce však zcela opomíjí, že ode dne vydání citovaného nálezu zákonodárce ustanovení o působnosti finančního arbitra novelizoval, přičemž současné znění účinné ode dne 1. 11. 2009 žádný odkaz na zákon o platebním styku neobsahuje. Zákon o finančním arbitrovi ve znění účinném do dne 31. 12. 2004 odkaz na zákon č. 124/2002 Sb., o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech (zákon o platebním styku), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 124/2002 Sb.“), obsahoval, nikoli však v tom smyslu, že by omezoval působnost finančního arbitra na spory z porušení tohoto zákona, ale v tom smyslu, že finanční arbitr rozhoduje spory *„při provádění převodů peněžních prostředků podle zvláštního právního předpisu“*, přičemž odkaz v poznámce pod čarou č. 1 upřesňuje, že tyto převody peněžních prostředků jsou prováděny podle zákona č. 124/2002 Sb. Takový odkaz však v současné době postrádá smysl, neboť zákon o platebním styku definuje pojem platební služby nikoli pouze pro účely zákona o platebním styku, ale pro celý právní řád. Současný finanční arbitr se proto neztotožňuje se závěrem svého předchůdce vyjádřeného v citovaném nálezu P2/1/2004. Stejný závěr, že ve vztahu k působnosti finančního arbitra, jak byla vyjádřena v ustanovení § 1 tehdy účinného zákona o finančním arbitrovi, nelze dovodit, že by finanční arbitr byl příslušný jen k rozhodování těch sporů, v nichž shledá porušení zákona o platebním styku, ostatně vyplývá i z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2007 (č.j.2 Afs 176/2006 96).

V tomto případě Instituce poskytla Navrhovateli platební službu spočívající v převodech peněžních prostředků z Účtu na účet třetí osoby, který vede společnost Československá obchodní banka, a.s. Převod peněžních prostředků je platební službou podle § 3 odst. 1 písm. c) zákona o platebním styku.

Navrhovatel tvrdí, že provedení těchto převodů peněžních prostředků je podezřelým obchodem, který měla Instituce oznámit v souladu se zákonem proti praní špinavých peněz Ministerstvu financí a že porušením oznamovací povinnosti způsobila Instituce Navrhovateli škodu. Není tak pochybností o tom, že ke sporu došlo při poskytování platebních služeb, bez ohledu na to, že samotná oznamovací povinnost podezřelého obchodu platební službou není.

Finanční arbitr pak zcela odmítá námitku Instituce, že v důsledku neoprávněného extenzivního výkladu pravomoci finančního arbitra dochází k omezení práva Instituce na spravedlivý proces.

Nutnou podmínkou pravomoci finančního arbitra je, že u sporů, které rozhoduje, musí být jinak dána pravomoc českého soudu ve věcech soukromého práva, tzn. jsou to spory, které by jinak rozhodoval soud v nalézacím řízení podle části třetí zákona č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“). Už z toho vyplývá, že finanční arbitr je oprávněn rozhodovat právní spory, a to podle práva (není ani zřejmé, jakým jiným způsobem než právě podle práva by finanční arbitr měl a mohl spory rozhodovat). Ze zákona o finančním arbitrovi, ani z jiného právního předpisu nevyplývá, že by se finanční arbitr měl při rozhodování sporů řídit čímkoli jiným, než právě jen právními předpisy, ani to, že by právní předpisy mohl vykládat účelově ve prospěch jedné ze stran sporu.

Finanční arbitr tak při řešení sporů postupuje stejným způsobem jako soud, tj. stejně jako soud vykládá a aplikuje právní předpisy.

Rozhodnutí finančního arbitra jsou navíc přezkoumatelná v občanském soudním řízení. Pokud by finanční arbitr při svém rozhodování vykládal právní předpisy jednostranně ve prospěch pouze jednoho z účastníků řízení, a pokud by při přezkumu v občanském soudním řízení soud nahradil rozhodnutí finančního arbitra, finanční arbitr by tím současně vystavoval stát nebezpečí náhrady škody způsobené nezákonným rozhodnutím podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů.

Námitka Instituce, že daný spor je pro rozhodování finančním arbitrem nevhodný, a to s odkazem na to, že řízení před finančním arbitrem je ovládáno zásadou vyšetřovací, že řízení před finančním arbitrem není žádným způsobem zpoplatněno, že zákon o finančním arbitrovi omezuje délku řízení a že finanční arbitr v případě, kdy byť jen částečně vyhoví, návrhu navrhovatele, uloží instituci sankci ve výši 10 % z částky, kterou je podle nálezu instituce povinna zaplatit navrhovateli, není relevantní pro posouzení věcné příslušnosti finančního arbitra.

Jedná se čistě o procesní zásady, kterými je ovládáno řízení před finančním arbitrem. Tyto procesní zásady zvýhodňují v řízení před finančním arbitrem navrhovatele, nikoli však v tom smyslu, že by finanční arbitr v řízení navrhovateli stranil či v jeho prospěch účelově rozhodoval.

Stále však platí § 12 zákona o finančním arbitrovi, podle kterého finanční arbitr rozhoduje v řízení podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy.

Finanční arbitr se tak pohybuje v mantinelech, které stanoví čl. 36 odst. 2 Listiny („*Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.*“).

Naopak, pokud by finanční arbitr odmítl předložený spor řešit, dopustil by se porušení práva na spravedlivý proces a odmítnutí spravedlnosti. Finanční arbitr tak naplňuje zásadu vyjádřenou v čl. 2 odst. 3 Ústavy, když státní moc uplatňuje jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

Finanční arbitr tak odmítá námitku, že není příslušný k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí, neboť se jedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 občanského soudního řádu dána pravomoc českého soudu.

4. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že Instituce porušila při poskytování platebních služeb ustanovení zákona proti praní špinavých peněz a obecnou prevenční povinnost podle zákona č. 40/1964 Sb. a Všeobecné obchodní podmínky, na jejichž základě se Instituce zavázala poskytovat svým klientům služby s vynaložením odborné péče a tím způsobila Navrhovateli škodu ve výši 110.273.300 Kč.

Navrhovatel tvrdí, že z účetních závěrek za rok 2012 zjistil koncem měsíce srpna 2013, že jednatel Navrhovatele, ■, v období let 2010 až 2013 neoprávněně a zcela nestandardně převáděl z prostředků Navrhovatele peněžní prostředky přesahující částku 500 milionů korun na účet ■ a na něho majetkově propojeným společnostem ■, a ■, které nebyly Navrhovateli vráceny. Navrhovatel tvrdí, že jednatel Navrhovatele, ■, opakovaně převáděl na Účet peněžní prostředky bez zjevného ekonomického důvodu z účtů jiných subjektů, aby je téhož dne převedl z Účtu na účet ■. Tímto způsobem byly z Účtu převedeny na účet ■ peněžní prostředky ve výši 110.273.300 Kč, která odpovídá škodě vzniklé Navrhovateli.

Navrhovatel uvádí, že proti jednatele Navrhovatele, ■, podal žalobu u soudu a že jeho činnost prověřuje Policie České republiky. Navrhovatel dále dodává, že ■ vůči Navrhovateli uznal svůj závazek v plné výši a zavázal se jej hradit ve stanoveném splátkovém kalendáři a že proti ■ je vedeno exekuční řízení, přičemž dosavadní průběh exekuce nasvědčuje tomu, že pohledávky za Navrhovatelem nebudou ani z části uspokojeny.

Navrhovatel odmítá, že by jediný společník Navrhovatele mohl zjistit existenci pohledávek za ■ při schvalování účetní závěrky za rok 2010, neboť účetnictví vedl právě jednatel Navrhovatele, ■, který ji nechal vyhotovit. V účetní závěrce za rok 2010 jsou podle tvrzení Navrhovatele předmětné pohledávky vykázány mylně v řádku mezi bankovními úvěry a výpomocemi, a proto z ní nebylo možné identifikovat peněžní prostředky poskytnuté ■.

Navrhovatel nesouhlasí s tvrzením Instituce o tom, že vzhledem ke krátkému období, v němž byly provedeny sporné transakce, by statní orgány nestihly reagovat dostatečně rychle, aby zamezily jednatele Navrhovatele, ■, v provádění sporných transakcí, a dodává, že i při průtazích ve vyšetřování by nahlášení podezřelých transakcí v roce 2010 zamezilo provedení dalších transakcí v roce 2012. Navrhovatel navrhuje provedení důkazů potvrzením Finančního analytického útvaru Ministerstva financí o průměrné délce reakční doby tohoto útvaru na nahlášení podezřelých transakcí podle zákona proti praní špinavých peněz a výslech ■, vedoucího oddělení tohoto útvaru.

Porušení zákonných povinností Instituce spatřuje Navrhovatel v tom, že Instituce neoznámila Ministerstvu financí podezřelé obchody prováděné jednatelem Navrhovatele, ■. K zákonným povinnostem Instituce Navrhovatel odkazuje na příslušná ustanovení zákona proti praní špinavých peněz, která stanoví, co se rozumí podezřelým obchodem, dále povinnosti Instituce zavést a uplatňovat odpovídající postupy vnitřní kontroly a komunikace, povinnost Instituce oznámit Ministerstvu financí podezřelý obchod a další postup Ministerstva financí. Instituce podle názoru Navrhovatele porušila také svou obecnou povinnost předcházet hrozcím škodám podle zákona č. 40/1964 Sb.

Navrhovatel trvá na svém tvrzení, že Instituce se neřídila vnitřními předpisy prevence proti praní špinavých peněz a zcela rezignovala na faktické plnění povinností jí uložených zákonem proti praní špinavých peněz.

Navrhovatel uvádí, že Instituce nepodložila nijak své tvrzení o učiněných rozhodovacích a schvalovacích procesech a kontrolních činnostech vůči Navrhovateli podle zákona proti praní špinavých peněz u sporných transakcí, jestliže předložila finančnímu arbitrovi důkazy, které se sporných transakcí netýkaly. Navrhovatel nadto namítá protichůdnost tvrzení Instituce vyhodnocování sporných transakcí jako podezřelých obchodů v jejich jednotlivých vyjádřeních předložených v průběhu řízení před finančním arbitrem. Navrhovatel dále uvádí, že Instituce neprokázala ani účel jednotlivých plateb, který ji podle tvrzení Instituce měl být znám. Podle názoru Navrhovatele Instituce platby ze dne 1. 10. 2010, 9. 11. 2010 a 30. 11. 2010 neprověřila žádným způsobem. K výše uvedenému požaduje Navrhovatel provedení důkazu výsledkem zaměstnankyně Instituce, ■.

Navrhovatel tvrdí, že Instituce rovněž porušila smluvní povinnost, jestliže Instituce v rozporu s čl. 37 Všeobecných obchodních podmínek neposkytovala Navrhovateli své služby s vynaložením odborné péče.

6. Tvrzení Instituce

Ve věci samé Instituce tvrdí, že nebyl splněn ani jeden ze zákonných předpokladů vzniku odpovědnosti Instituce za škodu tvrzenou Navrhovatelem a nepovažuje se vůbec za subjekt odpovědný za tvrzenou škodu Navrhovatele.

Instituce namítá, že není naplněn znak porušení zákonných povinností, jelikož Instituce nebyla povinna postupovat podle § 18 zákona proti praní špinavých peněz, neboť sporné transakce nenaplňují znaky podezřelého obchodu ve smyslu § 6 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz. Vzhledem k absenci porušení zákonné povinnosti podle § 18 zákona proti praní špinavých peněz nemohla porušit ani povinnost podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb.

Instituce k otázce dokladů o rozhodovacích a schvalovacích procesech a kontrolních činnostech v souvislosti se spornými transakcemi provedla, tvrdí, že klientská poradkyně Instituce, ■■■, měla přehled o významných transakcích Navrhovatele, znala i jejich ekonomický důvod a o transakcích Navrhovatele byli informováni také tehdejší generální ředitel Instituce a oddělení Compliance.

Instituce příkladem uvedla postup při kontrole dvou transakcích na Účtu v řádech stovek miliónů, ze kterých je podle názoru Instituce patrné, že Instituce mohla vyhodnotit měřítko obvyklosti platebních transakcí u Navrhovatele. S přihlédnutím k typu klienta a typu transakcí neměla Instituce podle jejího názoru důvod považovat sporné transakce za podezřelé. Instituce popsala ve svém vyjádření také obecný postup při kontrole klientů a transakcí.

Instituce dodává, že v rámci šetření byla dopisem ze dne 2. 2. 2012 vyzvána k poskytnutí informací z důvodu šetření podezřelého obchodu Navrhovatele Finančním analytickým útvarům Ministerstva financí. Instituce tvrdí, že šetření bylo ukončeno bez dalších opatření vůči Navrhovateli.

Instituce má za to, že sporné transakce nenaplňují znaky podezřelého obchodu ve smyslu § 6 zákona proti praní špinavých peněz. K tvrzení Navrhovatele, že převody na jiné účty měly být uskutečňovány bezprostředně po provedení hotovostních vkladů, Instituce uvádí, že pohyby peněžních prostředků v řádech miliónů korun nebyly nijak nestandardními či neobvyklými a jako příklad dokládá přehled transakcí na Účtu za měsíc květen 2010. Z přehledu je podle Instituce patrné, že poměrně často docházelo ve stejný den k připsání peněžních prostředků v řádech miliónů korun a následnému převodu těchto peněžních prostředků z Účtu a to i na jiné účty, než je účet ■■■. Vzhledem k běžnému uskutečňování platebních transakcí převyšujících miliónové částky a milionových zůstatků na Účtu nelze podle názoru Instituce považovat sporné transakce za podezřelé.

Instituce nesouhlasí s tvrzením Navrhovatele, že na Účtu mělo docházet k uskutečňování více peněžních operací, než bylo pro Navrhovatele během jednoho dne nebo ve dnech bezprostředně následujících obvyklé. Instituce opět odkazuje na přehled platebních transakcí na Účtu, ze kterého je patrné, že docházelo k platebním transakcím převyšujícím někdy i několikanásobně částky sporných transakcí. Dále Instituce namítá, že sporné transakce nebyly uskutečňeny ve dnech bezprostředně následujících, nýbrž k devíti převodům platebních prostředků došlo v období od 23. 9. 2010 do 5. 4. 2012, a proto nelze sporné transakce považovat za podezřelé ve smyslu § 6 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz.

K tvrzení Navrhovatele, že ke sporným transakcím docházelo bez zjevného ekonomického důvodu, Instituce poukazuje na Navrhovatelem předložený Notářský zápis ze dne 11. 9. 2013 č. ■, ze kterého vyplývá, že titulem pro uskutečnění sporných transakcí bylo osm smluv o půjčce peněžních prostředků ve výši 118.545.900 Kč a 1.200.000 eur uzavřených mezi Navrhovatelem a ■. Kromě uvedených půjček byly předmětem sporných transakcí další dvě platby ve výši 5.000.000 Kč ze dne 23. 9. 2010 a 1.727.400 Kč ze dne 1. 10. 2014, které byly na Účet ■ vráceny dne 18. 10. 2010. Ekonomický důvod sporných transakcí musel být podle názoru Instituce Navrhovateli znám před podáním návrhu, jestliže na uvedeném notářském zápisu je podepsán současný jednatel Navrhovatele, ■, který je podepsán i na plné moci udělené právnímu zástupci Navrhovatele pro účely řízení před finančním arbitrem. Podle vyjádření Instituce nebyly sporné transakce uskutečňovány pouze jednostranně z Účtu na účet ■, nýbrž i z účtu ■ na Účet, a to včetně popisu účelu transakce. Z uvedeného vyplývá podle názoru Instituce, že sporné transakce nelze považovat za podezřelé obchody ve smyslu § 6 odst. 1 písm. d) zákona proti praní špinavých peněz.

Instituce odmítá, že by porušila smluvní povinnosti v čl. 37 Všeobecných obchodních podmínek vzhledem k dodržení všech povinností stanovených zákonem proti legalizaci výnosů a postupu v souladu se systémem vnitřních zásad.

Instituce popírá existenci škody vzniklé v důsledku sporných transakcí. Pokud by k ní mělo v důsledku sporných transakcí dojít, nepovažuje se Instituce za osobu odpovědnou ve vztahu k vzniklé škodě. Instituce je toho názoru, že Navrhovatel není oprávněn případně vzniklou škodu způsobenou jednatelem Navrhovatele, ■, uplatňovat na Instituci a že Instituce nenesе žádnou míru spoluzavinění na činnosti jednatele Navrhovatele. Instituce tvrdí, že s ohledem na výše uvedené tituly sporných transakcí mohla Navrhovateli v případě, že ■ nevrátil půjčené peněžní prostředky, vzniknout za ■ pohledávka vymahatelná občanskoprávní cestou. Pokud ke vzniku škody došlo z důvodu uzavření smluv o půjčce jednatelem Navrhovatele, ■, se ■ bez vědomí Navrhovatele, měla by taková škoda základ v obchodněprávním vztahu jednatele Navrhovatele k Navrhovateli. Nadto Instituce odkazuje na ustanovení § 133 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do dne 31. 12. 2013 (dále jen „zákon č. 513/1991 Sb.“), které upravuje účinky omezení jednatelského oprávnění jednatele společnosti s ručením omezeným vůči třetím osobám.

Instituce dále argumentuje, že i kdyby finanční arbitr dospěl k závěrům o existenci předpokladů odpovědnosti Instituce za škodu, Instituce je přesvědčena o absenci příčinné souvislosti mezi porušením právních povinností Instituce a vzniklou škodou. Instituce dodává, že i kdyby Instituce oznámila provedení sporných transakcí podle zákona proti praní špinavých peněz, nezabránila by tím vzniku škody u sporných transakcí provedených v roce 2010, které byly uskutečněny v průběhu 3 měsíců. Během takové doby, která podle názoru Instituce není dostatečná pro prošetření sporných transakcí, by ani příslušné orgány neučinily jakékoli ochranné opatření. Instituce dále dodává, že sporným transakcím z roku 2012 mohl předejít sám Navrhovatel, který měl v této době jediného společníka, ■, který v souladu s § 135 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb. mohl sporné transakce v souvislosti s řádným vedením a kontrolou účetnictví zjistit.

Přes namítanou neexistenci škody, nesouhlasí Instituce ani s jejím vyčíslením, neboť peněžní prostředky ve výši 6.727.400 Kč ■ Navrhovateli vrátil dne 18. 10. 2010. Dále pak Navrhovatelem vyčíslená škoda vedle míry zavinění Instituce nezahrnuje ani míru zavinění jednatele Navrhovatele, ■.

Instituci se v závěru svého přípisu vyjádřila také k možnosti smírného řešení sporu. Instituce vzhledem k přesvědčení Instituce o neexistenci její odpovědnosti za Navrhovatelem tvrzenou

škodu se Instituce nepokusila o smírné řešení sporu a není smírnému řešení sporu v současné době otevřena.

7. Dokazování a hodnocení důkazů

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy.

Finanční arbitr má za prokázané, že Instituce provedla následující převody peněžních prostředků ve prospěch účtu č. ■■■, neboť je jednotlivé výpisy z Účtu zaznamenaly (dále souhrnně jen „Sporné transakce“):

1. dne 23. 9. 2010 převod peněžních prostředků ve výši 5.000.000 Kč (Popis „*Tuzemská prioritní platba elektronicky*“, Název protiúčtu „■■■“, Protiúčet/Kód banky „■■■“, Identifikace trans. „■■■“, Valuta „23.09.2010“, Poplatek „300.00 CZK“, VS „■■■“, KS „0“, SS „0“), to vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc září 2010;
2. dne 1. 10. 2010 převod peněžních prostředků ve výši 1.727.400 Kč (Popis: „*Tuzemská prioritní platba elektronicky*“, Název protiúčtu: „■■■“, Protiúčet/Kód banky „■■■“, Identifikace trans. „■■■“, Valuta „01.10.2010“, Poplatek „300.00 CZK“, VS „22092010“, KS: „0“, SS: „0“), to vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc říjen 2010;
3. dne 13. 10. 2010 převod peněžních prostředků ve výši 8.545.900 Kč (Popis „*Tuzemská platba elektronicky*“, Název protiúčtu „■■■“, Protiúčet/Kód banky „■■■“, Identifikace trans. „■■■“, Valuta „13.10.2010“, Poplatek „5.00 CZK“, VS „201001013“, KS „0558“, SS „0“), to vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc říjen 2010;
4. dne 9. 11. 2010 převod peněžních prostředků ve výši 22.000.000 Kč (Popis „*Tuzemská platba elektronicky*“, Název protiúčtu „■■■“, Protiúčet/Kód banky „■■■“, Identifikace trans. „■■■“, Valuta „09.11.2010“, Poplatek „300.00 CZK“, VS „20101108“, KS „0“, SS „0“), to vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc listopad 2010;
5. dne 30. 11. 2010 převod peněžních prostředků ve výši 40.000.000 Kč (Popis „*Tuzemská prioritní platba elektronicky*“, Název protiúčtu „■■■“, Protiúčet/Kód banky „■■■“, Identifikace trans. „■■■“, Valuta „30.11.2010“, Poplatek „300.00 CZK“, VS „29112010“, KS „0“, SS „0“), to vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc listopad 2010;
6. dne 13. 2. 2012 převod peněžních prostředků ve výši 9.900.000 Kč (Popis „*Tuzemská prioritní platba elektronicky*“, Protiúčet/Kód banky „■■■“, Identifikace trans. „■■■“, Valuta „13.02.2012“, Poplatek „300.00 CZK“, VS „10022012“), to vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc únor 2012;
7. dne 22. 2. 2012 převod peněžních prostředků ve výši 5.000.000 Kč (Popis „*Tuzemská platba elektronicky*“, Název protiúčtu „■■■“, Protiúčet/Kód banky „■■■“, Identifikace trans. „■■■“, Valuta „22.02.2012“, Poplatek „5.00 CZK“, VS „21022012“, KS „0“, SS „0“, to vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc únor 2012);
8. dne 6. 3. 2012 převod peněžních prostředků ve výši 8.000.000 Kč (Popis „*Tuzemská platba elektronicky*“, Název protiúčtu „■■■“, Protiúčet/Kód banky „■■■“, Identifikace trans. „■■■“, Valuta „06.03.2012“, Poplatek „5.00 CZK“, VS „21022012“, KS „0“, SS: „0“), to vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc březen 2012;
9. dne 5. 4. 2012 převod peněžních prostředků ve výši 10.100.000 Kč (Popis „*Tuzemská prioritní platba elektronicky*“, Název protiúčtu „■■■“, Protiúčet/Kód banky „■■■“, Identifikace trans. „■■■“, Valuta „05.04.2012“, Poplatek „300.00 CZK“, VS „4042012“, KS „0“, SS „0“), to vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc duben 2012.

Finanční arbitr má dále za prokázané, že Instituce provedla následující příchozí platební transakce z účtu č. ■ a na Účet připsala:

1. dne 18. 10. 2010 peněžní prostředky ve výši 5.000.000 Kč (Popis „*Příchozí tuzemská platba*“, Název protiúčtu „■“, Protiúčet/Kód banky „■“, Důvod platby/Poznámka „■“, Identifikace trans. „■“, Valuta „18.10.2010“, Poplatek „5,00 CZK“, VS „630727“, KS „0“, SS „0“);
2. dne 18. 10. 2010 peněžní prostředky ve výši 1.727.400 Kč (Popis „*Příchozí tuzemská platba*“, Název protiúčtu „■“, Protiúčet/Kód banky „■“, Důvod platby/Poznámka „■“, Identifikace trans. „■“, Valuta „18.10.2010“, Poplatek „5,00 CZK“, VS „630727“, KS „0“, SS „0“);
3. dne 29. 12. 2010 peněžní prostředky ve výši 184.438,36 Kč (Popis „*Příchozí tuzemská platba*“, Název protiúčtu „■“, Protiúčet/Kód banky „■“, Důvod platby/Poznámka „■“, Identifikace trans. „■“, Valuta „29.12.2010“, Poplatek „5,00 CZK“, VS „10112010“, KS „308“, SS „0“);
4. dne 29. 12. 2010 peněžní prostředky ve výši 203.835,62 Kč (Popis „*Příchozí tuzemská platba*“, Název protiúčtu „■“, Protiúčet/Kód banky „■“, Důvod platby/Poznámka „■“, Identifikace trans. „■“, Valuta „29.12.2010“, Poplatek „5,00 CZK“, VS „30112010“, KS „308“, SS „0“);
5. dne 29. 12. 2010 peněžní prostředky ve výši 301.903,59 Kč (Popis „*Příchozí tuzemská platba*“, Název protiúčtu „■“, Protiúčet/Kód banky „■“, Důvod platby/Poznámka „*urok 14.10.2010*“, Identifikace trans. „■“, Valuta „29.12.2010“, Poplatek „5,00 CZK“, VS „14102010“, KS „308“, SS „0“);
6. dne 18. 8. 2011 peněžní prostředky ve výši 700.571,16 Kč (Popis „*Příchozí tuzemská prioritní platba*“, Název protiúčtu „■“, Protiúčet/Kód banky „2102214279/2700“, Důvod platby/Poznámka „*UROK K PUJCCE DOSLE 14.10.2011*“, Identifikace trans. „■“, Valuta „18.8.2011“, Poplatek „5,00 CZK“, VS „270763“, KS „308“, SS „0“);
7. dne 30. 12. 2011 peněžní prostředky ve výši 2.400.000 Kč (Popis „*Příchozí tuzemská platba*“, Název protiúčtu „■“, Protiúčet/Kód banky „■“, Důvod platby/Poznámka „*Platba uroku k 31.12.2011*“, Identifikace trans. „■“, Valuta „30.12.2011“, Poplatek „5,00 CZK“, VS „2011“, KS „553“, SS „0“);
8. dne 24. 4. 2012 peněžní prostředky ve výši 500.000 Kč (Popis „*Příchozí tuzemská platba*“, Název protiúčtu „■“, Protiúčet/Kód banky „■“, Důvod platby/Poznámka „*splatka*“, Identifikace trans. „■“, Valuta „24.04.2012“, Poplatek „5,00 CZK“, VS „630727“, KS „553“, SS „0“);
9. dne 7. 5. 2012 peněžní prostředky ve výši 1.500.000 Kč (Popis „*Příchozí tuzemská platba*“, Název protiúčtu „■“, Protiúčet/Kód banky „■“, Důvod platby/Poznámka „*vraceni pujcky*“, Identifikace trans. „■“, Valuta „07.05.2012“, Poplatek „5,00 CZK“, VS „630727“, KS „553“, SS „0“);

Ze Smlouvy o půjčce I má finanční arbitr za prokázané, že dne 13. 10. 2010 uzavřel Navrhovatel se ■ smlouvu o půjčce a dne 13. 10. 2011 dodatek 1 k této smlouvě. Předmětem Smlouvy o půjčce I je poskytnutí peněžních prostředků ve výši 23.545.900 Kč se splatností nejpozději dne 31. 12. 2013.

Ze Smlouvy o půjčce II má finanční arbitr za prokázané, že dne 8. 11. 2010 uzavřel Navrhovatel se ■ smlouvu o půjčce, dne 8. 11. 2011 dodatek 1 k této smlouvě a dne 21. 12. 2012 dodatek 2 k této smlouvě. Předmětem Smlouvy o půjčce II je poskytnutí peněžních prostředků ve výši 22.000.000 Kč se splatností nejpozději dne 31. 12. 2013.

Ze Smlouvy o půjčce III má finanční arbitr za prokázané, že dne 29. 11. 2010 uzavřel Navrhovatel se ■ smlouvu o půjčce, dne 29. 11. 2011 dodatek 1 k této smlouvě a dne

21. 12. 2012 dodatek 2 k této smlouvě. Předmětem Smlouvy o půjčce III je poskytnutí peněžních prostředků ve výši 40.000.000 Kč se splatností nejpozději dne 31. 12. 2013.

Ze Smlouvy o půjčce IV má finanční arbitr za prokázané, že dne 10. 2. 2012 uzavřel Navrhovatel se ■ smlouvu o půjčce a dne 13. 2. 2013 dodatek 1 k této smlouvě. Předmětem Smlouvy o půjčce IV je poskytnutí peněžních prostředků ve výši 9.900.000 Kč se splatností nejpozději dne 13. 2. 2014.

Ze Smlouvy o půjčce V má finanční arbitr za prokázané, že dne 20. 2. 2012 uzavřel Navrhovatel se ■ smlouvu o půjčce a dne 23. 2. 2013 dodatek 1 k této smlouvě. Předmětem Smlouvy o půjčce V je poskytnutí peněžních prostředků ve výši 5.000.000 Kč se splatností nejpozději dne 23. 2. 2014.

Ze Smlouvy o půjčce VI má finanční arbitr za prokázané, že dne 5. 3. 2012 uzavřel Navrhovatel se ■ smlouvu o půjčce a dne 6. 3. 2013 dodatek 1 k této smlouvě. Předmětem Smlouvy o půjčce VI je poskytnutí peněžních prostředků ve výši 8.000.000 Kč se splatností nejpozději dne 6. 3. 2014.

Ze Smlouvy o půjčce VII má finanční arbitr za prokázané, že dne 4. 4. 2012 uzavřel Navrhovatel se ■ smlouvu o půjčce a dne 5. 4. 2013 dodatek 1 k této smlouvě. Předmětem Smlouvy o půjčce VII je poskytnutí peněžních prostředků ve výši 10.100.000 Kč se splatností nejpozději dne 5. 4. 2014.

Z Notářského zápisu ■ finanční arbitr dále zjistil, že ■ uznal pohledávky Navrhovatele vyplývající ze Smluv o půjčce co do důvodu a výše v plném rozsahu.

Ve vztahu k nároku uplatněnému Navrhovatelem v řízení se finanční arbitr nejprve zabýval otázkou, jakým právním předpisem se bude řídit případná odpovědnost Instituce za škodu.

Podle § 3079 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) platí, že „[p]rávo na náhradu škody vzniklé porušením povinnosti stanovené právními předpisy, k němuž došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje podle dosavadních právních předpisů“. Podle § 3028 odst. 3 občanského zákoníku platí, že „[n]ení-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti.“

Protože k Navrhovatelem tvrzenému porušení právních povinností podle § 18 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz a § 415 zákona č. 40/1964 Sb. mělo dojít ke dni provedení Sporných transakcí, bude finanční arbitr posuzovat odpovědnost za škodu podle § 420 zákona č. 40/1964 Sb. Protože Smlouvu o běžném účtu uzavřel Navrhovatel s Institucí dne 2. 6. 2008, v případě porušení povinností podle čl. 37 Všeobecných podmínek by Instituce odpovídala za škodu podle § 373 zákona č. 513/1991 Sb.

Podle § 420 odst. 1 a 3 zákona č. 40/1964 Sb. „[k]aždý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Odpovědnosti se zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.“

Podle § 373 zákona č. 513/1991 Sb. „[k]do poruší svou povinnost ze závazkového vztahu, je povinen nahradit škodu tím způsobenou druhé straně, ledaže prokáže, že porušení povinností bylo způsobeno okolnostmi vylučujícími odpovědnost.“

Finanční arbitr se následně zabýval jednotlivými předpoklady odpovědnosti za škodu, tedy:

- a) zda Instituce porušila ve vztahu ke Sporným transakcím Navrhovatelem tvrzené právní povinnosti;
- b) zda Navrhovateli vznikla škoda, případně v jaké výši;
- c) zda mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody existuje příčinná souvislost;
- d) zda je škoda kryta zaviněním nebo nejsou přítomny okolnosti vylučující odpovědnost.

Ad a) Porušení právní povinnosti

Podle § 6 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz se podezřelým obchodem rozumí „*obchod uskutečněný za okolností vyvolávajících podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu, anebo jiná skutečnost, která by mohla takovému podezření nasvědčovat, a to pokud například*

- a) *klient provádí výběry nebo převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech,*
- b) *během jednoho dne nebo ve dnech bezprostředně následujících uskuteční klient nápadně více peněžních operací, než je pro jeho činnost obvyklé,*
- c) *počet účtů zřizovaných klientem je ve zjevném nepoměru k předmětu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,*
- d) *klient provádí převody majetku, které zjevně nemají ekonomický důvod,*
- e) *prostředky, s nimiž klient nakládá, zjevně neodpovídají povaze nebo rozsahu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,*
- f) *účet je využíván v rozporu s účelem, pro který byl zřízen,*
- g) *klient vykonává činnosti, které mohou napomáhat zastření jeho totožnosti nebo zastření totožnosti skutečného majitele,*
- h) *klientem nebo skutečným majitelem je osoba ze státu, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nebo*
- i) *povinná osoba má pochybnosti o pravdivosti získaných identifikačních údajů o klientovi“.*

Struktura citovaného zákonného ustanovení je založena na generální klauzuli, tedy na zcela obecném ustanovení vymezujícím základní znaky podezřelého obchodu. Zákon proti praní špinavých peněz ukládá Instituci oznamovat jakýkoli podezřelý obchod bez ohledu na to, jaký je jeho vnější projev.

Význam generální klauzule spočívá v tom, že pokud určitý obchod naplňuje její jednotlivé znaky, i když nespadá pod zvláštní skutkovou podstatou, je podezřelým obchodem. Jakýkoli obchod, který naplňuje znaky uvedené v generální klauzuli, musí být oznámen ve stanovené lhůtě Ministerstvu financí, a to i tehdy, jestliže ho pod žádnou z demonstrativně vyjmenovaných zvláštních skutkových podstat nebude možné podřadit.

Jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu proti praní špinavých peněz, podezřelý obchod je takový obchod, u něhož lze na základě některých příznaků i s nižším stupněm pravděpodobnosti předpokládat, že prostředky v něm použité pocházejí z nějakého spáchaného trestného činu (resp. páchaného u trestných činů trvajících či pokračujících), nebo mají být užity ke spáchání teroristického aktu anebo jiných aktivit souvisejících s terorismem, např. financování výcviku a dalších příprav pro budoucí teroristickou činnost. Podmínkou je, že majetek je výnosem z trestné činnosti, tedy z jednání, které je trestným činem podle trestněprávních předpisů (Tvrdý, J., Bártová, A. *Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a předpisy související. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, str. 101*), příp. se jedná o prostředky, které mohou a často i pocházejí z legálních zdrojů, které jsou určeny ke spáchání budoucí trestné činnosti s vazbou na teroristické aktivity (*tamtéž, str. 102*).

Navrhovatel je právnickou osobou, a to společností s ručením omezeným. Podle § 133 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb. „[s]tatutárním orgánem společnosti je jeden nebo více jednatelů. Je-li jednatelů více, je oprávněn jednat jménem společnosti každý z nich samostatně, nestanoví-li společenská smlouva nebo stanovy jinak.“ Podle § 13 odst. 1 věty druhé zákona č. 513/1991 Sb. „[p]rávnická osoba jedná statutárním orgánem nebo za ni jedná zástupce“.

Zadání platebních příkazů k provedení Sporných transakcí jednatelem Navrhovatele, ■, je proto jednáním Navrhovatele. Tvrdí-li Navrhovatel, že Sporné transakce jsou podezřelým obchodem, tvrdí tím současně, že provedení Sporných transakcí mělo v Instituci vzbudit podezření, že se na Účtu (který Instituce vede pro Navrhovatele) nacházely peněžní prostředky získané trestnou činností nebo že se jedná o peněžní prostředky určené k financování terorismu.

Povinné osoby (tedy i Instituce) musí oznámit podezřelý obchod, zjistí-li určité omezené množství dílčích informací o jednání, které by mohlo být orgány činnými v trestním řízení později posuzováno jako konkrétní trestný čin, v jehož důsledku došlo k vytvoření výnosu z trestné činnosti, nebo k financování terorismu. Povinné osobě dává zákon o praní špinavých peněz určitou míru správního uvážení.

Pro postup povinných osob podle zákona proti praní špinavých peněz tedy postačuje předpoklad existence predikativního trestného činu, vytvořený na základě omezeného množství dílčích informací o jednání, které by mohlo být posuzováno jako trestný čin, a to podle obecné představy o trestnosti, bez hlubší znalosti norem trestního práva (Tvrdý, J., Bártová, A. *Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a předpisy související. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, str. 101*).

Důvodová zpráva k zákonu proti praní špinavých peněz upřesňuje, že povinné osobě přitom vůbec nemusí být známo, o jaký trestný čin by se mělo jednat, ani kdo a kde jej spáchal, či má spáchat, ani nemusí znát další skutečnosti, naplňující znaky trestného činu. Příznaky, podle nichž se obchod jako podezřelý vyhodnocuje, mohou být např. zvláštnosti v chování klienta oproti jeho obvyklému chování, nebo oproti chování množiny klientů obdobného typu.

Za podezřelou je třeba v těchto souvislostech vyhodnotit takovou operaci (obchod), která zjevně vybočuje z tohoto „obvyklého chování“ a nemá přitom jiné legální vysvětlení, které by podezřelost vylučovalo (Tvrdý, J., Bártová, A. *Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a předpisy související. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, str. 111*).

Finanční arbitr nezjistil, ani Navrhovatel žádným způsobem nedoložil, že by Sporné transakce měly naplňovat znaky generální klauzule podezřelého obchodu, tedy že by Navrhovatel na Účtu shromažďoval peněžní prostředky získané trestnou činností, anebo že by tyto peněžní prostředky byly legální, ale Navrhovatel je shromažďoval za účelem financování terorismu.

Pokud jde o Navrhovatelem tvrzené splnění zvláštních skutkových podstat uvedených v § 6 písm. a), b) a d) zákona o praní špinavých peněz:

A. „klient provádí výběry nebo převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech“ [§ 6 písm. a)]

Finanční arbitr nezjistil, že by se Sporné transakce uskutečnily bezprostředně po hotovostních vkladech. Výpisy z Účtu nezaznamenaly za měsíce září až listopad 2010 a za měsíce únor až duben 2012 žádný vklad hotovosti.

B. „během jednoho dne nebo ve dnech bezprostředně následujících uskuteční klient nápadně více peněžních operací, než je pro jeho činnost obvyklé“ [§ 6 písm. b)]

Finanční arbitr z výpisů z Účtu nezjistil, že Navrhovatel v době provedení Sporných transakcí Účet využíval jiným než obvyklým způsobem, tedy že by uskutečnil „nápadně více“ převodů peněžních prostředků na účty vedené jinými institucemi.

C. „klient provádí převody majetku, které zjevně nemají ekonomický důvod“ [§ 6 písm. d)]

Zákonodárce ve zvláštní skutkové podstatě považuje za podezřelé ty obchody, u kterých je absence ekonomického důvodu zjevná.

Ekonomickým důvodem, tzv. kauzou, se rozumí bezprostřední hospodářský cíl, pro který klient provádí převody peněžních prostředků. Tím byla v projednávaném případě půjčka, jak vyplývá z předložených Smluv o půjčce, které jsou právní důvodem Sporných transakcí.

Finanční arbitr v této souvislosti konstatuje, že citované zákonné ustanovení nelze vykládat tak, že by poskytovatelé platebních služeb měli posuzovat každý jednotlivý převod peněžních prostředků a zjišťovat právní důvod takového převodu (tzv. podkladový právní vztah) a z něho usuzovat na ekonomický důvod. To by odporovalo základnímu principu platebního styku, podle něhož je v zásadě podkladový vztah mezi plátcem a příjemcem pro účely provádění platebních transakcí zcela bez významu a poskytovatelé platebních služeb jeho obsah nezjišťují.

Finanční arbitr však nevyklučuje, aby si poskytovatel platebních služeb při zjišťování podkladový právní vztah od uživatele platebních služeb vyžádal, je-li to rozhodující pro posouzení, zda určitý převod peněžních prostředků je či není bez zjevného ekonomického důvodu.

Protože Instituce neprokázala, že by ekonomický důvod přímo zjišťovala, zabýval se finanční arbitr otázkou, zda se Sporné transakce mohly Instituci jevit jako převody majetku bez zjevného ekonomického důvodu. Navrhovatel sám neuvádí, proč by Instituce měla považovat Sporné transakce za převody majetku bez zjevného ekonomického důvodu a nelze na to usuzovat pouze z toho, že Instituce ekonomický důvod nezjišťovala.

V první řadě Navrhovatel prováděl Sporné transakce nikoli bezprostředně po sobě, ale v období od září 2010 do dubna 2012 (tedy v období zahrnujícím 20 kalendářních měsíců), přičemž prvních pět převodů na účet ■ se uskutečnilo v období od září do listopadu 2010 (ve výši 5.000.000 Kč, 1.727.400 Kč, 8.545.900 Kč, 22.000.000 Kč, 40.000.000 Kč) a následující 4 převody se uskutečnily v období od února do dubna 2012 (9.900.000 Kč, 5.000.000 Kč, 8.000.000 Kč, 10.100.000 Kč).

Finanční arbitr současně zjistil, že převody peněžních prostředků ve výši několika milionů Kč na účty, které nevede Instituce, byly pro Navrhovatele obvyklé:

- 1) dne 7. 9. 2009 odchozí platba ve výši 1.280.000 Kč (50.000 eur) na účet č. ■, ■ (■);
- 2) dne 17. 9. 2009 odchozí platba ve výši 2.516.000 Kč (100.000 eur) na účet č. ■, ■ (■);
- 3) dne 21. 10. 2009 odchozí platba ve výši 12.933.867,30 Kč (499.570 eur) na účet č. ■, ■ (■);
- 4) dne 12. 1. 2010 odchozí platba ve výši 5.000.000 Kč na účet č. ■ s názvem ■;
- 5) dne 30. 12. 2011 odchozí platba ve výši 6.820.000 Kč na účet č. ■.

Výše Sporných transakcí není nikterak výjimečná ani ve vztahu k výši zůstatků na Účtu, případně k výši peněžních prostředků, které Navrhovatel z Účtu opakovaně vkládal na krátkodobé termínované vklady u Instituce. Jak vyplývá z výpisů z Účtu, zůstatek na Účtu v době, která předcházela provádění Sporných transakcí, činil ke dni 31. 5. 2010 8.241.038,33 Kč, ke dni 30. 6. 2010 8.501.000,20 Kč, ke dni 31. 7. 2010 7.132.315,58 Kč a ke dni 31. 8. 2010 20.790.222 Kč. Navrhovatel měl současně na krátkodobých termínovaných vkladech u Instituce peněžní prostředky ve výši 50.000.000 Kč (ode dne 10. 5. 2010 do dne

17. 5. 2010), 45.000.000 Kč (ode dne 11. 5. 2010 do dne 18. 5. 2010), 50.000.000 Kč (ode dne 17. 5. 2010 do dne 24. 5. 2010), 45.000.000 Kč (ode dne 18. 5. 2010 do dne 25. 5. 2010), 95.000.000 Kč (ode dne 25. 5. 2010 do dne 28. 6. 2010), 95.000.000 Kč (ode dne 28. 6. 2010 do dne 28. 7. 2010), 95.000.000 Kč (ode dne 28. 7. 2010 do dne 25. 8. 2010), 80.000.000 Kč (ode dne 25. 8. 2010 do dne 27. 9. 2010).

Sporným transakcím provedených v roce 2010 navíc nepředcházela žádná příchozí platební transakce od třetích osob ve výši několika desítek miliónů Kč, Navrhovatel poskytoval půjčky z peněžních prostředků, které se nacházely na Účtu dlouhodobě (ať už přímo na Účtu nebo na krátkodobých termínovaných vkladech u Instituce).

Navrhovatel dále argumentuje tím, že v případě Sporných transakcí provedených v roce 2012 Sporným převodům bezprostředně předcházely převody peněžních prostředků na Účet z účtu č. ■ vedeného Institucí pod názvem ■ (jedná se o akciovou společnost, sídlící na stejné adrese jako Navrhovatel, ve které byl jednatel Navrhovatele, ■, v rozhodné době členem představenstva, jak vyplývá z obchodního rejstříku dostupného z www.justice.cz – pozn. finančního arbitra) a teprve poté téhož nebo následujícího dne došlo k převodu totožných částek na účet ■. Ani v tomto případě však finanční arbitr nerozumí, proč by Instituce měla v této souvislosti posuzovat Sporné transakce jako podezřelé obchody, neboť z pohledu Instituce se jednalo o obvyklé chování Navrhovatele, když takové převody peněžních prostředků Navrhovatel na Účtu v minulosti běžně uskutečňoval - např. obdobné převody peněžních prostředků z účtu ■ vedeného Institucí pod názvem ■ (jedná se o společnost s ručením omezeným, sídlící na stejné adrese jako Navrhovatel, ve které byl jednatel Navrhovatele, ■, v rozhodné době také jednatelem, jak vyplývá z obchodního rejstříku dostupného z www.justice.cz – pozn. finančního arbitra), konkrétně např. příchozí platební transakce ve výši 20.000.000 Kč ze dne 5. 1. 2011, příchozí platební transakce ve výši 1.225.050 Kč ze dne 29. 8. 2011, příchozí platební transakce ve výši 3.000.000 Kč ze dne 30. 12. 2011, jak vyplývá z výpisů z Účtu.

O absenci zjevného ekonomického důvodu nesvědčí ani několik příchozích plateb z účtu ■ na Účet, jak vyplynulo výše z výpisů z Účtu. ■ vrátil dne 18. 10. 2010 na účet peněžní prostředky ve výši 1.727.400 Kč a 5.000.000 Kč, tedy peněžní prostředky, které byly předmětem Smluv o půjčkách I a II. K vrácení peněžních prostředků tak došlo před provedením dalších Sporných transakcí ve výši 22.000.000 Kč a 40.000.000. Skutečnost, že třetí osoba vrátí na účet peněžní prostředky, které jí z tohoto účtu byly předtím zaslány, nenasvědčuje snaze legalizovat výnosy z trestné činnosti. Instituce tak neměla důvod považovat další Sporné transakce provedené na účet ■ za podezřelý obchod. Kromě toho z dalších příchozích transakcí z účtu ■ označených v popisu transakce jako „urok“, „urok k půjčce“, „platba uroku“ vyplývá, že ani Sporných transakcí provedených v roce 2012 nemohla Instituce usuzovat na zjevnou absenci ekonomického důvodu.

Zákonodárce ve vymezení zvláštních skutkových podstat používá pojmy „nápadně“, „zjevný“ a dává tím najevo, že za podezřelý obchod by měla povinná osoba považovat obchod, který se výrazně vymyká dosavadnímu chování klienta.

V projednávaném případě však z provedení dokazování nevyplývá, že by Instituce měla být jen dílčí informace o skutečnostech, které by měly v Instituci vzbudit podezření, že Sporné transakce jsou podezřelým obchodem.

Nerelevantní z hlediska sporu je rovněž to, zda Instituce zavedla nebo uplatňovala odpovídající postupy vnitřní kontroly a komunikace za účelem naplnění povinností stanovených zákonem o praní špinavých peněz podle § 21 odst. 1 zákona o praní špinavých peněz. Jejich nezavedení, příp. neuplatňování je nepochybně porušením zákona proti praní špinavých peněz, z hlediska

zjišťování, zda Sporné transakce představují podezřelý obchod a zda byla Instituce povinna splnit oznamovací povinnost, jsou však tyto skutečnosti nerelevantní.

Pokud jde o ustanovení § 415 zákona č. 40/1964 Sb., jeho aplikace přichází v úvahu tehdy, jestliže neexistuje konkrétní právní úprava vztahující se na jednání, jehož protiprávnost se posuzuje (*NS ze dne 16. 5. 2002, č.j. 25 Cdo 1427/2001*). V tomto případě však konkrétní právní úpravu stanoví zákon o praní špinavých peněz, a proto není aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb. na místě.

Pokud by finanční arbitr připustil, že Instituce porušila prevenční povinnost předcházet škodám, konstatoval by tím také, že Instituce má vždy zjišťovat podkladový vztah mezi plátcem a příjemcem, a v případě, že ekonomickým důvodem je půjčka, také bonitu dlužníka (v tomto případě ■), neboť bezprostřední příčinou případné škody je v tomto případě skutečnost, že dlužník ■ nevrátil půjčené peněžní prostředky věřiteli, tedy Navrhovateli. Instituce vystupovala ve Sporných transakcích jako osoba, která zajišťovala přesun peněžních prostředků od věřitele k dlužníkovi v souladu se Smlouvou o účtu, a to bez ohledu na podkladový vztah plátce a příjemce.

Finanční arbitr dospěl k závěru, že Instituce neporušila povinnost podle § 18 odst. 1 zákona o praní špinavých peněz, neboť Sporné transakce nejsou podezřelým obchodem. V takovém případě nemůže finanční arbitr učinit ani závěr, že by Instituce porušila svou prevenční povinnost předcházet škodám podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb.

Pokud tedy Instituce jednala v souladu s právními předpisy a Sporné transakce provedla v souladu s platebními příkazy zadanými jednatelem Navrhovatele, ■, nemohla porušit čl. 37 Všeobecných obchodních podmínek, tedy povinnost postupovat s odbornou péčí.

Ad b) Vznik škody a její vyčíslení

Škodou se rozumí újma, která se projevuje v majetkové sféře poškozeného (tj. majetková újma) a je objektivně vyjádřitelná v penězích.

Jak konstatoval finanční arbitr výše, Instituce dne 18. 10. 2010 připsala na Účet peněžní prostředky ve výši 5.000.000 Kč (popis transakce: „■“) a ve výši 1.727.400 Kč (popis transakce: „■“), a to z účtu ■. Částky obou transakcí odpovídají Sporným transakcím ze dne 23. 9. 2010 a ze dne 1. 10. 2010. Finanční arbitr má tak pochybnosti, zda vůbec, a pokud ano, kdy a v jaké výši Navrhovateli škoda vznikla.

Rozhodování správního orgánu podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí vyplývá přímo z povahy správního řízení, které směřuje k vydání konstitutivního správního rozhodnutí. Navrhovateli lze přiznat náhradu škody, jen jestliže mu škoda vznikla nejpozději v době, kdy finanční arbitr rozhoduje o uplatněném nároku. Nevznikla-li Navrhovateli do té doby majetková újma vyjádřitelná v penězích, znamená to, že nárok byl uplatněn „předčasně“ a že proto návrh o náhradu škody musí být bez dalšího zamítnut.

Peněžní prostředky na účtu představují pohledávku majitele účtu za bankou, v tomto případě tedy pohledávku Navrhovatele za Institucí. Odepsáním peněžních prostředků z Účtu se souhlasem Navrhovatele došlo ke snížení pohledávky za Institucí. V okamžiku provedení Sporných transakcí současně vznikla Navrhovateli pohledávka za ■ z titulu uzavřených Smluv o půjčkách. Smlouvou o půjčce přenechává věřitel dlužníkovi věci určené podle druhu, zejména peníze, a dlužník se zavazuje vrátit po uplynutí dohodnuté doby věci stejného druhu (§ 657 zákona č. 40/1964 Sb.).

Finanční arbitr nemá žádné pochybnosti o tom, že věřiteli (v tomto případě Navrhovateli) může vzniknout škoda tím, že mu jeho dlužník (v tomto případě ■) neuhradí pohledávku z právního vztahu, v tomto případě ze vztahu občanskoprávního, který představují jednotlivé Smlouvy o půjčce.

Ke škodě nedochází ovšem v okamžiku převodu peněžních prostředků od věřitele k dlužníkovi, ani tím, že by dluh odpovídající pohledávce nebyl splněn řádně a včas (nejpozději ke dni splatnosti), ale teprve tehdy, stala-li se pohledávka - objektivně vzato - nevymahatelnou. Pouze v případě, že se věřitel nemůže úspěšně domoci uspokojení své pohledávky od dlužníka, lze totiž opodstatněně hovořit o tom, že u věřitele nastala újma, která se projevuje v jeho majetkové sféře a která je vyjádřitelná v penězích, tedy že věřiteli vznikla škoda.

Příčinou vzniku škody (nedobytnosti pohledávky, bude-li prokázána) tedy může být - podle současného stavu poznatků o věci - především to, že osoby povinné uhradit dluh odpovídající věřitelově pohledávce nemohou dostat svému závazku pro nedostatek majetku a že tedy škoda byla způsobena tím, že nebyl při poskytnutí úvěru náležitě objasněn stav majetku dlužníka a osob, které poskytly zajištění, a že nebylo vyžadováno takové zajištění pohledávky, které by bylo způsobilé zabezpečit bezproblémovou úhradu poskytnutých půjček v přiměřené době (*NS ze dne 24. 3. 2010, č.j. 21 Cdo 2596/2008*).

Pro závěr o tom, zda se jedná o nevymahatelnou pohledávku, nepochybně nejsou významné subjektivní představy věřitele o míře jeho úspěšnosti v případném soudním řízení (a následném exekučním řízení) vedeném proti dlužníkovi. Rozhodující z tohoto pohledu je pouze objektivní zjištění, že se oprávněný subjekt (věřitel) skutečně svého práva nedomůže.

Navrhovatel tvrdí, ale nedokládá, že průběh exekučních řízení vedených proti ■ nasvědčuje tomu, že pohledávky Navrhovatele nebudou ani z části uspokojeny. Finanční arbitr však nepovažoval za potřebné tuto skutečnost v řízení dále prokazovat, neboť vznik škody je pouze jedním z předpokladů odpovědnosti za škodu. Protože finanční arbitr již výše dospěl k tomu, že Instituce neporušila Navrhovatelem tvrzené povinnosti, nepřispěla by další zjištění ke změně právního názoru finančního arbitra.

Ad c) Příčinná souvislost

Finanční arbitr neshledal v řízení ani porušení právních povinností, ani vznik škody. Přesto považuje za vhodné se vyjádřit i k otázce příčinné souvislosti.

Podle ustálené soudní judikatury, např. NS ze dne 26. 9. 2013, č.j. 28 Cdo 1635/2012, se o vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li konkrétní majetková újma následkem konkrétního protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku. Příčinou škody může být jen takové protiprávní jednání, bez něhož by škodný následek nevznikl. Nemusí sice jít o příčinu jedinou, nýbrž i jen o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, avšak musí jít o příčinu podstatnou. Podle teorie adekvátní příčinné souvislosti je příčinná souvislost dána tehdy, jestliže je škoda podle obecné povahy, obvyklého chodu věcí a zkušeností adekvátním důsledkem protiprávního úkonu nebo škodní události. Současně se musí prokázat, že škoda by nebyla nastala bez této příčiny (*conditio sine qua non*).

Finančnímu arbitrovi není zřejmé, jak by v projednávaném případě mohlo neoznámení podezřelého obchodu být v příčinné souvislosti se vznikem škody, tedy s tím, že se pohledávka za ■ stane objektivně nedobytnou. Navrhovatel předpokládá, že v případě oznámení podezřelého obchodu by se Navrhovatel o šetření Ministerstva financí dozvěděl a následně by zabránil svému jednateli, ■, v uzavírání dalších Smluv o půjčce. Finanční arbitr opět připomíná,

že jednání jednatele Navrhovatele, ■, je jednáním Navrhovatele. Navrhovatel proto nemůže tvrdit, že o Smlouvách o půjčce od počátku nevěděl. Nadto, zákon o praní špinavých peněz zakotvil v ustanovení § 38 odst. 1 povinnost mlčenlivosti pro Instituci, její zaměstnance a zaměstnance Ministerstva financí, pokud jde o skutečnosti týkající se oznámení a šetření podezřelého obchodu a úkonů učiněných Ministerstvem financí.

Ad d) Zavinění, absence okolností vylučujících odpovědnost

Neprokázal-li finanční arbitr ani jeden z výše uvedených předpokladů odpovědnosti za škodu, není potřeba se zabývat zbylými obligatorní předpoklady, a to zaviněním ani okolnostmi vylučujícími odpovědnost.

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce porušila Navrhovatelem tvrzenou povinnost podle zákona o praní špinavých peněz, v řízení rovněž nevyšlo najevo, že by Instituce porušila prevenční povinnost předcházet škodám. Finanční arbitr rovněž nezjistil existenci škody ani příčinné souvislosti. Naopak Instituce provedla Sporné transakce v souladu s platebními příkazy, které dal jednatel Navrhovatele, ■. Navrhovatel tak neprokázal, že by Instituce nepostupovala v souladu s čl. 37 Všeobecných podmínek s odbornou péčí.

Protože finanční arbitr nezjistil naplnění zákonných předpokladů odpovědnosti za škodu, nepovažoval za potřebné provést Navrhovatelem navržené důkazy, a to potvrzení Finančního analytického útvaru Ministerstva financí o průměrné délce reakční doby tohoto útvaru na nahlášení podezřelého obchodu podle zákona proti praní špinavých peněz, výslech ■, vedoucího tohoto útvaru a výslech zaměstnankyně Instituce, ■.

8. K výroku nálezu

Byla-li Navrhovateli způsobena škoda (tento předpoklad odpovědnosti za škodu se však nepodařilo Navrhovateli v řízení prokázat), není Instituce osobou, která by za ni odpovídala (a to ani v případě, že by finanční arbitr dospěl k závěru, že Instituce porušila Navrhovatelem tvrzené povinnosti, což se však nestalo). Podstatou tohoto případu je totiž to, že ■ nevrátil peněžní prostředky, které mu Navrhovatel poskytl jako půjčku. Instituce nemůže nést odpovědnost za rozhodnutí, s kým Navrhovatel vstoupí do smluvního vztahu a komu poskytne volné peněžní prostředky. Primárním nositelem odpovědnosti je ten, komu byla půjčka poskytnuta, v případě obchodních společností však může odpovědnost za škodu nést také statutární orgán, který při poskytování půjček dlužníku zaviněně porušil své povinnosti. V případě společnosti s ručením omezeným podle § 135 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 194 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb. je jednatel povinen vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře.

V této souvislosti nemůže finanční arbitr nepřipomenout, že ■ nebyl v rozhodné době jediným jednatelem Navrhovatele. Z obchodního rejstříku dostupného z www.justice.cz vyplývá, že v období ode dne 16. 10. 2007 dosud (tedy i v době provedení Sporných transakcí) byl jednatelem Navrhovatele také ■, nar. dne 2. 7. 1967. Podle § 135 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb. „[j]ednatelé jsou povinni zajistit řádné vedení předepsané evidence a účetnictví, vést seznam společníků a informovat společníky o záležitostech společnosti“. V této souvislosti nelze nepoukázat na účelovost námítky Navrhovatele, když tvrdí, že se nemohl o provedení Sporných transakcí dozvědět ze svého účetnictví. Vedení předepsané evidence a účetnictví náleží vždy mezi povinnosti jednatelů a jak konstatoval Nejvyšší soud dne 10. 11. 1999 v č.j. 29 Cdo 1162/99: „I. Odpovědnost jednatele za porušení povinnosti vyplývající z funkce se řídí obchodním zákoníkem. II. Jednatel se zproští odpovědnosti za škodu způsobenou porušením povinností uvedených v § 135 obch. zák., jestliže prokáže, že zajistil vedení předepsané evidence

a účetnictví v potřebném rozsahu kvalifikovanou osobou, které vytvořil pro výkon činnosti potřebné podmínky (poskytl potřebnou součinnost).“

Navrhovatel se v projednávaném sporu snaží přenést na Instituci odpovědnost za jednání svého jednatele. Účelem zákona o praní špinavých peněz a institutu podezřelého obchodu je však postih takových jednání, při nichž dochází k legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nikoli chování člena statutárního orgánu, který porušuje své právní povinnosti, jak se Navrhovatel mylně domnívá.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u ě n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 20. 1. 2015

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr